І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ТРАВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 5, 1960 No. 85. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ КОНГРЕС ДО СПІВПРАЦІ З УРЯДОМ БЕЗ УВАГИ НА ПАРТІЙНІ РІЗНИЦІ

Вашингтон. — Із Білого Дому передано у вівторок дня 3-го травня ц. р. послання през. Айзенгавера до Конгресу, в якому він закликає демократичну більшість відмовитись від передвиборчого політикування і співпрацювати конструктивно разом із його урядом над здійсненням запланованої на 1960 р. легіслятивної програми. У своєму посланні, що нараховує 3,500 слів, Президент ствердив, що ні уряд, ні Конгрес не можуть дозволити собі на передвиборче політикування коштом легіслятивних проєктів і програм життєважливих для економіки і безпеки країни і для світового миру. Зокрема Президент висловив вимогу, щоб Конгрес відмовився від будь-яких спокус і спроб надмірного асигнування, бо демократичні проєкти в цьому напрямку збільшать федеральне видатковування на десятки більйонів долярів і підібють вгору федеральний бюджет до загрозливої для здорової економіки країни висоти. Запропоновані урядом проєкти і програми в таких ділянках, як сільське господарство, підвищення податків від газоліни і поштових оплат, будівництво шкіл і лікарська опіка для осіб старшого віку повинні бути прийняті Конгресом, як достосовані до реальних можливостей і вирівнювані з увагою на збалансування бюджету. При цьому сповістив Президент, що ще цього тижня буде переданий Конгресові урядовий законопроєкт про шпитальне лікування для старших осіб, приготований секретарем суспільної опіки Флемінгом при співпраці з республіканськими колами Конгресу. Крім вище згаданих проблем през. Айзенгавер з'ясував у своєму посланні наглі вимоги легіслятивної діяльности Конгресу в таких ділянках, як допомога для закордону, справа збільшення мінімальної заробітної платні, встановлення найвищої процентової ставки для федеральних бондів і прискорення розгляду справ у федеральних судах. Усі ці справи повинні бути, на думку Президента вирішені Конгресом ще цього року, не зважаючи на короткий час, передвиборчу гарячку і партійну конкуренцію. Послання през. Айзенгавера зразу ж після його опублікування зустрілося з критикою демократичних провідників Конгресу. Провідник демократичної більшости в Сенаті сен. Линдон Б. Джансон, погоджуючися з Президентом, що передвиборче суперництво не може впливати на шкоду життєвих інтересів нації, висловив здивування, що през. Айзенгавер виступає із своїм посланням під час тривання конгресової сесії, яка успішно і конструктивно працює над розглядом важливих для інтересів нації законопроєктів. Інші демократичні провідники назвали послання през. Айзенгавера намаганням використати легіслятивну працю Конгресу для республіканської кампанії у цьогорічних президентських виборах. Зокрема дуже критично прийняли демократи вимогу през. Айзенгавера збільшувати асигнування на допомогу закордонові, а водночас із цим обмежувати федеральне видатковування в ділянках важливих для внутрішніх потреб ЗДА.

Президент був свідком „найбільш вимовного показу військової могутности"

Майже в тому самому часі, як в цілій країні відбувалася проба тривоги на випадок ворожого налету, президент Айзенгавер приглядався — за його висловом — „найбільш вимовному показові військової могутности" на вправах в Джорджії. Він провів шість годин на цих вправах, головним завданням яких було виявити ролю стрільця в атомовій війні та випробувати нову, достосовану до такої війни зброю. На фото: президент Айзенгавер в товаристві ген Гюга Гарріса і капітана Реймонда Сінгера оглядає гавбицю, з яких віддано йому салют 21 пострілом.

ЗАХІД ЖАДАТИМЕ ВІД ХРУЩОВА ПРИПИНЕННЯ ВОРОЖОЇ ПРОПАГАНДИ

Істанбул. — Голови урядів трьох західних великодержав, які стрінуться з Хрущовим на конференції „на вершинах" у Парижі 16 травня ц.р., будуть домагатися від нього, щоб Совєтський Союз припинив ворожу пропаганду, яку веде постійно й систематично проти Заходу взагалі та, в останньому часі, спеціяльно проти Західної Німеччини, Греції і Ірану. 15 міністрів закордонних справ, зібрані на конференції в Істанбулі, які репрезентують членські держави Північно-атлантійського пакту (НАТО), займають одностайне становище, що не може бути ніякого покращання міжнародної атмосфери, якщо совєтська пропаганда буде продовжуватись за дотеперішніми зразками й методами. Водночас, Захід вказує на велику різницю, яка існує між такими інформаційно-пропагандивними станиціями, як „Голос Америки", та большевицька пропаганда: ця остання не тільки намагається підірвати повагу всіх західних країн, їхніх суспільних устроїв і їхніх урядів, але й виразно закликає до скинення теперішнього уряду, як це діється, напр., у пропагандивних авдиціях, призначених для Ірану. Тому, на основі дотеперішніх вислідів конференції НАТО в Істанбулі, західня преса приходить до висновку, що західні учасники конференції „на вершинах", коли та конференція буде займатись широкою проблемою східньо-західних відносин, будуть наполягати на тому, щоб комуністи, зокрема та особисто Хрущов, припинили свої безперервні атаки проти Заходу й перестали його дискредитувати в очах азійсько-африканських народів постійними фальшивими і наскрізь брехливими оскаржуваннями. Взагалі, західня преса повідомляє про повну однозгідність думок на Істанбульській конференції НАТО. Розбіжності думок існують тільки, напр., щодо таких сугестій, які виходять з власного, західнього, гурту, як ось французька пропозиція щодо спільної західньо-східньої допомоги відсталим країнам. Американські чинники звертають увагу, що у випадку такої спільної допомогової акції, веденої разом з Совєтами, азійсько-африканські народи не знатимуть різниці між цілями допомоги з Заходу та від Сходу: коли Америка помагає відсталим країнам скріпити їхню економіку й культуру, то робить це на те, щоб прихилити їх до західньої демократії та зміцнити відпорність на большевицьку пропаганду, — коли ж большевики помагають комусь, то роблять це тому, щоб доказати „вищість комуністичної системи". Тому скомулювання такої закордонної допомоги — твердять противники французького пляну, в практиці не можливе. Так само існують різні погляди на те, чи можна і чи доцільно вимагати на Паризькій конференції „на вершинах", щоб Захід і Совєти проголосили „ембарго" на зброю для середньо-східніх та відсталих країн. Деякі західні міністри звертають увагу, що заборона вивозу зброї до всіх азійсько-африканських країн була б явним порушенням суверенности тих, яким не можна відмовляти права купувати зброю. Але — західні кореспонденти з конференції НАТО зазначають — ось такі різниці думок стосуються тільки другорядних справ, бо в усіх першорядних справах — Німеччини, Берліну, роззброєння, східньо-західних взаємин — всі держави НАТО, зокрема західня „велика трійка" — цілком одностайні.

У СХВАЛЕНІЙ КОНҐРЕСОМ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА НЕМАЄ НАЗВ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашингтон. — Як уже інформовано в „Свободі" з 4-го травня, Палата Репрезентантів схвалила минулого понеділка, 2-го травня, окрему резолюцію, в якій висловлює надію, що Президент на найближчій конференції на вершинах в Парижі „змагатиме до відновлення основних вольностей для поневолених сателітів Совєтського Союзу". Резолюцію запропонував конґресмен Клеменс Заблоцкі з Висконсину і вона була схвалена одноодушно. Повний текст тієї резолюції тепер надрукований в Конґресовому Протоколі (рекорді) з того ж дня, 2-го травня, і остаточно потверджується висловлене вже раніш припущення, що в тій резолюції вже не названо поіменно поневолені країни, як це було в первісній резолюції, що її був запропонував конґресмен Фіген та яка, як видно з порівнянь текстів обидвох резолюцій, була базою для резолюції Заблоцького. Крім поважного нено також злагіднення мотивів, злагіднено також і фразеологію самої резолюції не тільки в тому, що не заклинається президента а тільки висловлюється надії, що він матиме на увазі в Парижі поневолені нації, але також в інших точках. — Наприклад, у першій резолюції (Фігена) було сказано: — „Конґрес З'єдинених Держав потверджує свій намір рішучо піддержати народи поневолених держав в їхніх аспіраціях до свободи, волі і національної незалежности", а в новій резолюції (Заблоцького) ця саме точка звучить: „Конґрес З'єдинених Держав закликає до респектування основних вольностей і людських прав народів поневолених держав". Тим не менше схвалена резолюція має велику вартість і значення, тим більше, що на неї мав погодитись Державний Департамент.

Франція заскаржила Тунісію до Ради Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — Французький амбасадор при Об'єднаних Націях Арман Берар вніс на руки цьогомісячного предсідника Ради Безпеки Об'єднаних Націй, представника Цейльону сера Клода Корея формальну скаргу проти Тунісії за активне сприяння альжирським партизанам, що спричинює Франції втрати в людях. Французька скарга твердить, що Тунісія примішує на своїй території 10.000 до 12.000 альжирських партизанів і дає їм можливість формуватись, вишколюватись, втримувати на території Тунісії постачальні бази та робити з території Тунісії партизанські збройні випади проти французької армії і адміністрації в Альжирі. Внаслідку таких акцій в останніх трьох місяцях минулого року згинуло в Альжирі 52 французькі вояки, 128 в перших трьох місяцях цього року та 71 від кінця березня. Тому французька нота висловлює „здивування" з приводу скарги Тунісії, зголошеної до Ради Безпеки 28 квітня ц. р., проти того, що французькі війська, переслідуючи альжирських партизанів, заганяються на туніську територію, де вони знаходять захист і підтримку від туніських властей. Франція не жадає в своїй скарзі ніякої акції від Ради Безпеки.

Уряд просить голову АФП-КІО, щоб припинив пікетування арабський корабель

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл звернувся з просьбою до голови Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій Джорджа Міні, щоб він вплинув на голову моряцької робітничої спілки Пола Голла в тому напрямі, щоб ця спілка припинила пікетувати корабель Об'єднаної Арабської Республіки „Клеопатру" в нюйоркському порті, бо це пікетування спричинило бойкот арабами всіх американських кораблів в арабських портах. Міні заявив, що він запросив Голла до Вашингтону на окрему конференцію в цій справі, але одночасно додав, що ним очолювана федерація підтримує слушні домагання моряцької спілки в Ню Йорку, бо внаслідок того, що Єгипет не хоче перепустити через Суезький канал кораблів ЗДА з ізраїльськими товарами, американські моряки втрачають працю. Пікетування „Клеопатри" і бойкот того арабського корабля, на думку Міні є вповні оправданий. Уряд ЗДА хотів би цю справу якось прихильно вирішити, бо арабські держави вважають, що ЗДА стоять по боці Ізраїлю, і ставляться вороже до Вашингтону та бойкотують американські кораблі.

Українські лікарі Америки і Канади заповідають Ювілейний З'їзд

Ню Йорк. — Цього року проходить 10 років з того часу, як українські лікарі в З'єднаних Державах і Канаді зорганізувались у своїх професійних товариствах: Т-ві Українських Лікарів Америки та Українському Медичному Т-ві Канади. Цю нагоду вони відзначать спільною ювілейною науковою конференцією, що відбудеться в Торонті, в Канаді, в днях 28 і 29-го травня ц. р. Господарем ювілейного з'їзду - зустрічі буде торонтський Відділ „Українського Медичного Т-ва Канади. До участи в з'їзді зголосились коло 300 лікарів, багато з них прийде з родинами. У програмі з'їзду, крім ювілейної наукової конференції з доповідями д-ра Романа Осінчука, д-ра Богдана Макарушки, д-ра Ростислава Сочинського та інших, передбачений ряд товариських імпрез, включно з ювілейним бенкетом. В Америці і Канаді є коло одної тисячі українських лікарів. Т-во Українських Лікарів в ЗДА нараховує 450 членів.

В Іраку прийшло до збройної сутички між націоналістами і комуністами

Багдад. — У столиці Іраку Багдаді прийшло в минулий понеділок 2 травня ц. р. до збройної сутички між групами націоналістів і комуністів. Притоку до зудару дала парада, зорганізована іракськими професійними спілками, що насправді стоять під командуванням комуністів. Цю параду очолював президент так званих народних судів в Іраку, полк. Фаджіл Аббас ель - Махдаві, відомий з своїх комуністичних симпатій, який тому й щедро проголошував засуди й присуди смерти проти всіх "ворогів народу". Спровоковані тією парадою націоналісти почали атакувати окремі групи парадуючих комуністів і їх поплентачів. Остаточно воно довело до загальної бійки і стрілянини, в якій згинуло 12 осіб, а 60 було ранених. Військо і поліція даремне намагалася розділити два ворожі табори. Спокій встановлено аж тоді, коли військо обсадило всі вузлові пункти в місті та енергійно почало розпорошувати вскрізь гуртки, що збиралися на вулицях, без уваги на їх партійне обличчя.

Чу Ен-лай хоче осягнути визнання свого режиму за допущення журналістів

Гонг Конг. — Справа допущення закордонних журналістів до комуністичного Китаю все ще не поладнана, бо комуно - китайський уряд не хоче дозволити на в'їзд закордонних журналістів без попереднього двостороннього договору в цій справі з З'єдиненими Державами та з іншими країнами, що не визнали комуно-китайського режиму. Запитаний у цій справі комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай під час своєї недавньої візити в Непалі, відповів просто: „дваурядн мусять спершу підписати договір про обмін журналістами". Таким чином комуністичний Китай хоче перепачкувати визнання його режиму Америкою. З другого боку ЗДА не погоджуються взагалі на принцип рівної скількости пресових кореспондентів, бо американський закон каже трактувати індивідуально кожне подання на в'їздову візу. Тому американський амбасадор у Варшаві, який час до часу стрічається з тамошнім комуно-китайським амбасадором, заявив йому виразно, що державний департамент поставиться прихильно до індивідуально зголошених заяв комуно-китайських журналістів, які захочуть приїхати до ЗДА, з тим, щоб так само прихильно Пейпінг поладнав справи американських журналістів і щоб раніш не треба було ніякого в цій справі окремого договору. Заява Чу Ен-лая перекреслила надії західніх журналістів, що вони зможуть внедовзі почати нормальну кореспонденційну службу з комуністичного Китаю.

112-ий Відділ УНСоюзу в Клівленді відзначив 50-річчя

Клівленд, Огайо. — До багатьох Відділів Українського Народного Союзу, що впродовж останніх років відзначили півстоліття свого існування та своєї праці і служби членам і громаді, долучився минулої неділі, 1-го травня, і 112-ий жіночий Відділ, Сестрицтво Пресв. Діви Марії в Клівленді. Святкування складалось з двох частин, зорганізованої участи в Богослуженні в полудневих годинах та ювілейного бенкету після полудня, що ним проводила предсідниця Відділу п-і Марія Різун. Відкрив бенкет благословенням та короткою промовою всч. о. мон. Дмитро Гресько, а головною атракцією імпрези були відзначення почесними грамотами шістьох піонерок Сестрицтва, між ними п-і Павлини Волянської, скарбнички Відділу з 1910-го року. Почесні грамоти від імені Головного Екзекутивного Комітету передала заступниця головного предсідника п-і Анна Герман, виголосивши при цьому відповідну промову. Вітали Відділ з його ювілеєм головний радний Дм. Шмагала, колишня заступниця головного предсідника п-і Генофефа Жеребняк, радні міста пп. Вілінський і Задорецький, представники інших місцевих і сусідніх Відділів УНС та багатьох місцевих організацій, зокрема Союзу Українок Америки.

У Лондоні почалась конференція Британського Коммонвелту

Лондон. — До Лондону з'їхались з початком тижня прем'єри всіх країн Британського Коммонвелту. Належать туди Англія, Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Південно - африканський Союз, Індія, Пакистан, Цейльон, Ґана і Федерація Маляїв. За окремим запрошенням прибули теж прем'єр Федерації Родезії і Ньясаленду, як теж прем'єр Нігерії, що стане самостійною державою 1 жовтня ц. р. Південну Африку репрезентує її міністер закордонних справ у заступництві прем'єра Гендрика Верверда, що не видужав ще з ран, отриманих в атентаті. Напередодні конференції Коммонвелту парлямент в Південній Африці рішив перевести плебісцит над справою перетворення Південно - африканського Союзу в самостійну республіку, з тим, що вона, мабуть, залишиться надалі в Коммонвелті, за прикладом Індії, Пакистану і Цейльону.

Передбачають холодний травень

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в травні температура в двох третіх стейтів ЗДА, починаючи від сходу аж до лінії від Дакоти до Ню Мексіко, буде холодніша від нормальної, а в горішній частині долини ріки Міссісіпі має бути найхолодніше. В дальших стейтах, що є на захід від згаданої лінії, буде нормальна для цієї пори температура. Найтепліша температура буде в Каліфорнії і в стейті Вашингтон. Атмосферичних опадів буде більше як нормально в північно-східних стейтах і в районі Флориди, а на південному заході і в стейті Вашингтон буде менше дощів, як нормально в травні буває. Перші дні травня є в згоді з цим передбаченням, бо обнизилася температура нижче, як нормально повинна бути в цьому часі.

Москва надала американському мільйонерові „мирову нагороду Леніна"

Москва. — Большевики надали „мирову нагороду Леніна" американському промисловцеві Сайрусові Ітонові з Клівленду за „активну і відважну службу в користь ідеї співіснування „між народами". С. Ітон кількакратно їздив до Москви та гостював у себе Хрущова. Повідомлений про „відзначення" Ітон заявив, що він „надзвичайно цінить собі високу честь", яку зазнав від Совєтів. Ітон є одним із зразків сантиментальних мільйонерів, які задля снобізму стали знаряддям совєтської пропаганди й баламутять людей міражами співіснування з комуністичними режимами в різних поярмлених країнах. Іншими, що одночасно з Ітоном дістали ту нагороду, були — індонезійський президент Сукарно, французький комуніст Льоран Касанова та іракський комуніст Азіс Шаріф.

В АМЕРИЦІ

● Професор біології Університету в Толідо, Огайо, д-р Ричард Де Лонг у своєму звіті до лікарського товариства повідомив, що йому вдалося відкрити агента людської недуги т. зв. леккемії (пістряка крови) і його допомогою защепити миші цю недугу. Коли дальші досліди будуть успішні, то можна буде випродукувати вакцину проти цієї досі невиліковальної недуги. Дальші досліди потрібні.

● Д-р Дейл Тейлор доповідав на конференції Нюйоркської Академії Наук, що творчі одиниці — письменники, математики, архітекти і т. п. залежні є від середовища, а не від вроджених здібностей. Ці творці в більшості походять із середньої і заможної соціяльної кляси. Численні приклади „творчих одиниць" заперечують це твердження.

● Фредерик Брави прибув до ЗДА з Карльсбаду у віці 18 років в 1898 році і від того часу займається продажем реальностей до 1959 року, а тепер бізнес веде його внук Джек Брави, але він щодня по кілька разів радиться із своїм дідусем, який недавно відзначив своє 90-річчя. Він з успіхом говорив про те, чому завдячує свою довговічність: Можливо, що на це складаються такі причини: 1. Він припинив дивитися на телевізію; 2. Він ніколи не надуживав здібностей свого організму; 3. Не ходив до нічних клюбів і вже ввечорі вертався додому; 4. Та найважніша причина його довговічности — це його чудова жінка, найінтелігентніша жінка в світі".

ВАЖЛИВЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ДЖЕРЗІ СИТІ

Місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету Америки закликає українців Джерзі Сіті до масової участи в парадному поході, що ним в найближчу неділю, 8-го травня, почнуться святкування 300-річчя цього міста. Українська група з прапорами і транспарентами збирається біля свого Народного Дому на перехресті вулиць Фліт і Овкленд, звідки о год. 2-ій по полудні вирушить та зорганізовано прилучиться до походу, що починається на площі Першінга і Мангеттен вулиці та йтиме Гудсонським бульваром. Прохається всі організації, як і поодиноких громадян взяти участь у цьому поході та виявити свою зорганізованість. Українська група, що йтиме в супроводі своєї оркестри „Сурма", включатиме також відділ „козаків" на конях. Подрібні інформації в справі походу можна одержати вечорами в Народному Домі.

Помер видатний український композитор професор Пилип Омелянович Козицький

Київ. — Місцевий часопис „Рад. Культура" подав у числі за 28 квітня ц. р. повідомлення про смерть видатного українського композитора і педагога, заслуженого діяча мистецтв УССР і голови організаційного комітету для створення українського хорового товариства професора Пилипа Омеляновича Козицького. Помер він дня 27-го квітня ц. р., на 67-му році життя. Покійний був автором низки музичних творів для скрипок, фортепіяну і хорів, як теж багатьох обробок народних пісень і пісень для масового співання. У двадцятих роках був редактором музичного часопису „Музика масам", що виходив з 1927 року у Харкові.

У СВІТІ

● Посадник Сеулю, столиці Південної Кореї, став 56-річний Чанґ Кі Юнґ, який закінчив був Батлер-університет в Індіянополісі, працював в централі корейських еміґрантів в 1932 році та зголосився був у 1942 р. добровільцем до американської армії, де дослужився ступня сержанта. На становище посадника Сеулю покликав його діючий голова Південно-корейської держави Гу Чунґ, що переводить реформи в Кореї у зв'язку з останньою тамошньою революцією.

● У Ляосі, малій південно-азійській державі, 53 мандати в 59-членному парляменті дістала проурядова антикомуністична партія. Доля шістьох мандатів вирішиться в додаткових виборах в наступну неділю, але прокомуністична опозиція має мало шансів здобути їх. Комуністи кричать, що вибори були пофальшовані, але насправді вони були переведені дуже правильно, тільки настрої в народі, що пізнав комунізм з найближчого сусідства Китаю і північного В'єтнаму, є проти комуністів.

● У столиці Португалії Лісбоні 23 особи стали перед судом під закидом участи у змові проти теперішнього режиму Антонія де Олівейра Салязара. Уряд закидає підсудним, що вони плянували перевести державний переворот 12 березня минулого року та що старалися перетягнути на свій бік військові частини.

● У палаці Об'єднаних Націй в Ню Йорку працює тепер 100 провідниць, що показують відвідувачам цей палац і дають всі фахові пояснення щодо самої установи ОН. Два тижні тому тільки в одному дні відвідало той палац 7,278 осіб, побивши дотеперішній рекорд з 1957 року, коли-то в одному дні було там 6,283 відвідувачів. Сподіваються, що в цьому розі кругло один мільйон осіб оглядатиме скляний палац над Східньою рікою в Ню Йорку.

● Княжні Марґариті не перешкоджували вийти заміж за вибранця її серця, Антоні Армстронґа - Джонса, і вона формально не тратить своїх династичних прав. Але насправді її королівська родина й уряд відсовують її від державних справ. Королева Єлисавета призначила вже 23-річну княжну Александру, свою кузенку, для „подорожі доброї волі" до Ніґерії і Західньої Африки осінню цього року — замість княжни Марґарити.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Спільність долі

Уже не раз бувало в історії, що впору сказане слово „пламенем бралось", зогрівало душі і серця, додавало заохоти і збуджувало нові надії, а з ними й нову видержливість та нову енергію. До такої категорії слів можна у відповідній мірі зарахувати й останній апель президента Айзенгавера до народу в справі підтримки його програми взаємної безпеки, над якою саме тепер відбуваються дебати в Конґресі.

У чому ж ця заохочуюча сила Президентового слова? Вона, очевидно, у самій програмі та в мотивах, наведених Президентом у її обороні. Суть програми уже в її назві: взаємна безпека. Закликаючи нарід підтримати цю його програму, Президент не залишив жадного сумніву, що потреба взаємної безпеки існує з уваги на нічим непослаблену загрозу збоку імперіялістичного московського комунізму, і що тільки єдність і взаємна допомога всіх волелюбних народів і держав можуть таку безпеку успішно створити й гарантувати.

„Америка потребує світу, а світ потребує Америки!" — було одним із головних тверджень у промові Айзенгавера. Це стосується не тільки до зброї, але й до господарства, культури і техніки. „Великі ідеї, започатковані в інших країнах, безмірно збагатили нашу землю", — говорив Айзенгавер і в заключенні стверджував: „ми не можемо відгородитися від світу, навіть якби того бажали, ми не можемо втекти від його клопотів, ми не можемо обернутись спиною до його надій, ми є в невідлучному сусідстві з вільним світом".

У своєму виступі президент Айзенгавер, не зважаючи на передвиборчий час, не згадував про свою партію, як і, не зважаючи на недалеку зустріч „на вершинах", не думав тільки про свою країну. Говорив про спільність долі всіх, що цінять волю.

Президент не сказав нічого нового. Він тільки зробив логічні, актуальні висновки з тих ідеалів, з яких зродилася і виросла Америка. Але повторення тих ідеалів найавторитетнішим їх виразником у нинішньому спантеличеному співіснувальними ілюзіями світі має першорядне значення для всіх і для кожного. Нам, американським українцям, вистачить достосувати до наших завдань і обов'язків принципове твердження Айзенгавера — і матимемо готову програму: Український нарід потребує нас, а ми його, ми не можемо відгородитися від нього, ми не можемо втекти від його клопотів, ми не можемо обернутися спиною до тих надій, що їх він на нас покладає в обставинах своєї неволі, бо ми є тієї самої плоті і крови, а воля є неподільна. Або український нарід буде вільний і незалежний, або раніше чи пізніше і ми, ввесь вільний світ, втратимо свою волю.

Зміни в совєтській армії

Проведені останнім часом зміни на провідних становищах в совєтській армії досить несподівані і тому немає надто багато підстав виясновувати їх віком чи поганим станом здоров'я усунених маршалів і генералів, як це пробують робити совєтські офіційні чинники, тим більше, що „хвороби" цих військових достойників „збіглися" всі в одному періоді часу. І маршал Соколовський, і маршал Конєв, кремезні та й ще не надто старі військовики, втішалися до останнього часу добрим здоров'ям. Ще найбільше правдоподібним виглядає відкликання до Москви маршала Чуйкова, що досі був командувачем Київської Військової Округи і тепер, як повідомила „Правда Украины", перейшов до Москви, правдоподібно на становище заступника міністра оборони СССР. Якщо ж іде про вік „відставлених" маршалів, то і Соколовський і Конєв тільки на один рік старші від маршала Захарова, призначеного тепер на становище начальника штабу армії на місце маршала Соколовського.

Маршал Васілій Соколовський, син польських селян із Білосточчини на Гродненщині, поблизу польсько-українського пограниччя, до останнього часу начальник всіх збройних сил СССР, є одним з найвидатніших совєтських військовиків і добився високих становищ в армії своєю приналежністю до компартії, участю в ліквідуванні антисовєтських повстань у Середній Азії і, зокрема, воєнними операціями під час другої світової війни, у висліді яких він став у березні 1948 року головнокомандувачем совєтських збройних сил у Німеччині. Маршал Іван Конєв, — росіянин з походження і член компартії з 1918 року, утривалив свою кар'єру не тільки воєнними чинами, але й своєю співучастю в ліквідації Лаврентія Берії в 1953 року. За однією версією він був головою військового трибуналу, що засудив Берію на смерть, а за другою, — тим, що власноручно застрелив Берію у Кремлі. Як близький „соратник" Хрущова, Конєв відіграв провідну ролю в усуненні маршала Жукова.

„Відставка" обидвох маршалів — Соколовського і Конєва — може бути наслідком дальшої боротьби між верхівкою армії і компартії, або й виявом намагань Хрущова забезпечити себе проти можливих несподіванок збоку потенціяльних конкурентів, особливо тих, що йому допомагали закріплюватися при владі і знають забагато про закулісси різних кремлівських справ.

Фальшиве милосердя

У понеділок 2-го травня ц. р. о 10 год. перед полуднем проведено екзекуцію трійливим газом у в'язниці Сан Квентін в Каліфорнії над 38-річним злочинцем Керилом Чессманом, засудженим у 1938-му році на смерть за схоплення і знасилування під загрозою револьвера двох жінок. Одна з них і досі перебуває в шпиталі для умовохворих. Поруч із тими злочинами, що вимагають за каліфорнійським законом кари смерти, Чессман мав на своїй совісті довгий ряд нападів, вломів і грабунків. Звільнений у 1947 році, знову вийнув, як пострах околиці Лос Анджелесу, як „червоний бандит", що підшивався під поліциста, зупиняв на шляху авта та грабував і насилував подорожніх. Чессман сам себе назвав „злочинцем з покликання".

Оцей „злочинець з покликання" став, так би мовити, міжнародною контроверсійною фігурою, в його обороні писали статті й листи видатні діячі різних націй у проводі з Елінор Рузвелт, американські дипломати перестерігали, що страчення Чессмана може пошкодити Айзенгаверові в його подорожі по Південній Америці. Тим часом, фактом є, що ні один злочинець у світі не мав такої змоги боронитися, як Керил Чессман. Протягом майже 12-ох років він і його адвокати зголосили кругло 50 судових відкликів, з того 15 — до Найвищого Суду, який 18 разів розглядав його справу, — 8 разів відкладано виконання кари смерти, щоб дати йому змогу знову правуватися. Очевидно, що треба зреформувати судочинство, яке дозволяє, щоб з поміччю різних правничих митарств кільканадцять років могла товктися справа одного бандита, вину якого відразу доказано понад усякий сумнів. Але Чессманові не діялася у в'язниці кривда, коли він мав змогу написати три книжки, які принесли йому великі гроші, потрібні для його адвокатів, коли він проводив час у в'язничній бібліотеці, приймав відвідувачів, читав газети, купував брильянтовий перстень дівчині, що захопилася його „славою".

Кара смерти — річ в самому принципі протихристиянська і тому в багатьох країнах її скасовано. Але формально скасовано її було і в Совєтському Союзі, де вимордувано мільйони людей і де по нинішній день сотні тисяч білих невільників караються по кацетах. М'якотілі оборонці Чессмана не милосердяться над жертвами комуністичних режимів в СССР, Китаї, північній Кореї, північному В'єтнамі, — не виявляють обурення проти народовбивства й нищення найвартіснішого елементу десятків різних народів. Вони — за співіснування і за культурний обмін із вбивниками і злочинцями, з ворогами Церкви і людської свободи. Вони натомість демагогічно грають на людських почуваннях та використовують для різних цілей справу Чессмана, у відношенні до якого застосовано тільки законну справедливість.

„ПОВОРОТ ДО ВАРВАРСТВА"

Німеччина. — Уряд Західньої Німеччини видав 22-го квітня проголошення з протестом проти комуністичної політики в совєтській зоні Німеччини у відношенні до селянства, ремісників і людей вільних професій. Як відомо, уряд совєтської зони вирішив знищити „решту капіталізму" (індивідуальне сільське господарство) і примусити селян записатися в колгоспи. Цілий апарат пропаганди і примусу пущено в рух, і вже уряд Гротеволя-Ульбріхта хвалиться „великими успіхами". Однак, щоб „щасливі селяни" не вивтікали на Захід до Федералістичної Республіки, уряд совєтської зони обставив кордон військом і поліцією. Але й це не помагає: втеча селян, ремісників, незалежних інтеліґентів з комуністичного „раю" не припиняється.

Проти цієї політики московської агентури в совєтській зоні протестує уряд Аденауера, називаючи це „поворотом до варварства". Селянство совєтської зони переживає трагедію, подібну до тої, яку переходила Наддніпрянська Україна після 1930 року. Однак, положення українських селян було далеко гірше від того, в якому перебуває селянство совєтської зони Німеччини. Уряд Гротеволя - Ульбріхта не висилає німецьких селян за Урал, на Соловецькі острови та в інші віддалені області Росії. Можна думати, що уряд совєтської зони не рішиться також зорганізувати голод у своїй „демократичній республіці", щоб зломити спротив селянства. Не тому, що уряд Ульбріхта - Гротеволя більш „гуманний", ніж був уряд Сталіна - Молотова, а тому, що про такий голод у совєтській зоні Німеччини негайно світ довідався б, і такі наслідки колективізації були б політично дуже невигідні аґентурі Кремлю в Берліні і самій Москві.

В проголошеному урядом Аденауера протесті проти колективізації бракує ширшої оцінки комуністичної політики взагалі. Автори проголошення досягнули б далеко більше у вільному світі своїм протестом, коли б пригадали насильство комуністів над селянами в країнах Східньої Европи. Цей „поворот до варварства" почав російський комуністичний уряд в першу чергу на Україні. Політика Москви довела Україну в 1932 - 33 роках до голоду і людоїдства.

Цей промах у протесті уряду Західньої Німеччини не стався випадково. Є свого роду політична короткозорість у країнах, що не зазнали большевицького режиму на власному досвіді, і національний еґоїзм. В політичних колах Західньої Німеччини, коли створилася Федеральна Республіка, визначено політичну лінію: домагатися визволення совєтської зони Німеччини, лишаючи без уваги інші країни, поневолені Москвою. За цю короткозорість дорого заплатили Польща, Румунія та інші сусіди совєтської імперії. Адже ж, у Румунії й Польщі між двома світовими війнами панувало переконання, що Москва задовольниться подолом українських та білоруських територій і не буде загрожувати Варшаві й Букарештові. Тому представники офіційної політики Польщі й Румунії спокійно ставилися до нищення України Москвою між двома світовими війнами, уважаючи, що „поворот до варварства" ослабить Україну, і український рух не буде страшний для Польщі і Румунії. Але минуло небагато часу, і після другої світової війни ці країни і з ними низка інших стали жертвами комуністичного варварства.

П. С.

Уряд пропонує лікарську опіку старшим особам за доплатою $ 24 річно

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання і доброчинности Артур С. Флемінґ має 4-го травня внести до Конґресу законопроєкт про лікарську опіку для тих осіб, які покінчили 65-ий рік життя і схочуть бути забезпечені на шпитальне лікування. Це забезпечення коштувало б 24 долярі річно, а уряд давав би 30 долярів річно. Але з того, урядом запропонованого добровільного забезпечення, зможуть скористати тільки ті старші особи, прибутки яких, якщо вони є самітні, не перевищують 2,500 долярів, а коли це є чоловік і жінка — то 3,500 долярів. В цьому проєкті є ще одне обмеження, яке потребувало б ближчого пояснення: — з забезпечення можуть користати ті особи, які є „катастрофічно недужі". Зі забезпечення платили б кошти побуту в шпиталі і кошти шпитальної обслуги до висоти 250 долярів. Коли взяти до уваги, що „катастрофічна" недуга може тривати довший час, то не знати, як цю справу розв'язує новий урядовий законопроєкт. Уряд і президент є проти демократичного проєкту конґресмена Еймя Форайда, згідно з яким всі члени соціяльного забезпечення після 65-го року життя мали б безплатну лікарську і шпитальну опіку, але треба 5 збільшити ставки до соціяльного забезпечення на пів відсотка і від працедавців і затруднених.

ЗДА виробляють третю частину світової продукції сталі

Гобокен, Н. Джерзі. — Голова ради директорів Сталевої Корпорації ЗДА Роджер М. Блав заявив на річних зборах, що ЗДА тепер продукують одну третю сталі в світі, бо зросла в останніх роках продукція сталі в закордонних. Світова продукція сталі виносить тепер 450 мільйонів тонн річно. Продукція сталі постійно зростає, але не в такому швидкому темпі, щоб втримати своє місце у світовій продукції, де ще недавно ЗДА давали половину всієї світової продукції сталі. Сталева Корпорація ЗДА поліпшує й побільшує свою продукцію і затруднює в цій ділянці понад 1.700 фахівців. Корпорація дбає також і про те, щоб поліпшити методи збуту випродукованої сталі, та вишколює в цьому напрямі сотки нових урядовців.

РАНОК У МІСТІ

Ворона весну накаркала —
Пливе по Славуті лід.
Їдуть поїзди до Харкова,
Лелеки летять на схід.
Бальоро кричать щось часчки,
Під вітром гудуть дроти.
Вже скоро весну зустрічаючи
Піднімуть на греблі щити...

ПЕТРО РЕБРО

НА ТЕМИ ДНЯ

ДЕСЯТИРІЧЧЯ КАМПАНІЇ

Листи Христофора Колюмба до еспанської королеви Ізабеллі були першими листами, в яких розповідалось Старому Світові про історію Нового Світу. Відтоді мільйони листів з Америки й про Америку щороку пливуть через океан. Минулого року близько 400 мільйонів листів вислали американці своїм заокеанським друзям і своякам.

Більшість з тих листів були приватні листи до друзів, яких ми рідко маємо змогу бачити або й не бачимо зовсім. Як для них, так і для нас цей обмін листами має надзвичайно велике значення. І хоч те, про що ми пишемо, може бути цікаве тільки для осіб, кому лист призначений, вони часто читають їх своїм друзям і знайомим, і ті слухають ці листи з-за океану з великим інтересом.

Справді, вістки передані від друга до друга і від родини до родини надзвичайно переконлив. На доказ їх сили нагадаємо лише ту величезну хвилю іміґрації до Америки, яка була стимульована в значній мірі листами від тих, що приїхали до Америки і знайшли її вартою того, щоб писати про неї.

Навіть якщо пишемо тільки про самих себе, свою родину, своїх дітей, свою працю і оточення, ми вже розповідаємо ще більше, ніж про свої персональні справи. А саме це „більше", що наші друзі можуть знайти в наших листах, і є американська історія. Бо історія Америки — це історія кожної окремої історії звичайного щоденного життя, яке надає персонального значення американському способові життя.

Крім того, американська історія є те, в що люди вірять і для чого працюють вдома і за кордоном — те, що ми можемо назвати підвалиною нашого демократичного переконання. Люди по інших країнах хочуть бути певними, що Америка прагне миру, що Америка вірить у свободу, що Америка поважає і визнає гідність людини, що Америка дбає за добробут всіх.

Кожний з нас може підкреслити цю важливу вістку в своїх листах за кордон. Наше щире признання, написане простими словами, дійде до свідомости тих людей ліпше, ніж будь-яка офіційна пропаґанда або заява.

Кампанія листів з Америки відзначає тепер своє десятиріччя, і це є добра нагода нав'язати або відновити нашу кореспонденцію з країнами за океаном. Як сказав президент Айзенгавер: „Протягом тижня листів з Америки ми нагадуємо нашим громадянам про ту силу, що вони мають у своїх руках і своїх серцях для створення мирного світу. Їхні листи можуть зробити більше, ніж зброя, і я сподіваюся, що американський народ розуміє це і писатиме своїм друзям за кордоном".

Брошурку з порадами для осіб, які листуються з закордоном, безплатно можна дістати від Американської Ради для Обслуги Національностей (20 Вест 40 стріт Ню Йорк 18, Н. Й.). Ця брошурка на шість сторінок дає прості і практичні приклади, як наші листи за кордон можуть сприяти міжнародному взаємозрозумінню і виявам доброї волі.

Американська Рада

Олег Лисяк

35 НАРОДІВ НА ОДНОМУ ФЕСТИВАЛІ

„Світ — це лише одна держава, а ввесь людський рід — це громадяни цієї держави" — таке було мотто великого „Фестивалю народів", що відбувався наприкінці квітня в „місті братньої любови" — Филаделфії.

Можна не погоджуватися з цією космополітичною засадою, так само, як не всі мусять вірити в те, що Филаделфія є справді „містом братньої любови", — але всі, що відвідали цей фестиваль, мусять погодитися з тим, що це була справді цікава імпреза.

Взяли в цьому фестивалі участь представники 35 різних національностей, від формозьких китайців до йорданських арабів і від українців до представників Ізраїлю. Разом коло трьох тисяч учасників цієї великої імпрези працювало над її успіхом, і треба признати, що вони успіх здобули. Нас, українців, особливо тішило те, що в цій імпрезі наша національна група була не лише міцно заступлена, далі, не лише те, що наш кіоск, хоч останній в ряді кіосків, розташованих в колосальній залі „Конвеншен Голл" — висунувся на одне з перших місць — але й те, що головою виставкової комісії був цього року українець, один з директорів Інтернаціонального Інституту у Филаделфії, наш відомий громадський діяч, д-р Микола Ценко.

Справді цікавим переживанням є імпреза такого типу і в таких маштабах. Величезна заля (до речі, добре відома українській громаді, бо тут ідправлялася кілька років тому з нагоди нашого Евхаристійного Конґресу симультанно при одному вівтарі Богослужба кількох східних католицьких обрядів, а півтора року тому тут же відбулася урочиста інтронізація Митрополита Кир Константина Богачевського) вже ця сама заля надає кожній імпрезі величавого характеру.

Тепер по цій залі крутяться автентичні мехіканці в широчезних сомбрерах і гаптованих срібних штанах, автентичні філіппінки в барвистих сукнях, правдиві ізраїльтяни (до речі, один з них сказав мені, що він з „самих Бережан"), нефальшовані норвежці у чорних киптарях (добре, що заля має „еркондишен"), наші молоді козаки з СУМА у широких, як море, шараварах, баварці у „ледерґозах", краков'яки в сукманах, індійки в довгих „сарі" — одним словом, весь вавилон, і то в таких кількостях, що ви дійсно не знаєте де ви, власне, перебуваєте.

Перша інспекція по кіосках — коротка, і служить лише для здобуття загального враження. Подивляємо норвезькі светри, ізраїльські металеві вироби, вірменські килими, японське квітне мистецтво, китайські мальовила, грецькі вишивки, польські „вицінанкі". Чую, як наші люди розмовляють по-французьки з африканцями з бельгійського Конґо, прислухаюся, як якийсь „цивіль" докоряє нашій стилізованій гуцулці, чому вона не одягла до свого строю капчурів замість найльонів і червоних черевичків: „Я поляк, але виріс на вашій Гуцулії", — пояснює українською мовою. Одним словом, ходжу і збираю враження.

Ну, а потім треба подивитися по залі з погляду члена української групи в Америці. Отже, в першу чергу, йду перевірити докладніше „сусідські" кіоски, а саме пристановище поляків і росіян. Щодо західніх сусідів, все є ОК. Нема на польському стенді гуцульських тарілок (як часом дотепер бувало), нема й сліду інших „культурних анексій". Тут уже прояснилося, і маємо докази, що добра воля може багато зробити.

Гірша справа з „старшим братом": на виставці фотографій бачимо будинок київського університету ім. св. Володимира Великого (за що „чешуть" їх наші молоді студенти), а поміж виробами народного мистецтва запхано нашу вишивку низинкою, що викликає обурення спеціялістки: „Ну, вже не кажу, щоб нам хто інший низинку вкрав, але москалі? Та хто в них низинкою вишиває? Горбатого й могила не виправить!"

Між святочними картками є й картка нашого маляра Анастазієвського з написом „Веселих Свят". „Развє єто парусскі?" — питає хтось „барині" біля стенду, і отримує славетну від віків відповідь: „Какая разніца? Развє єто всьо нє русскій язик?"

Але не пробуймо випростовувати горбатого (і на це прийде час) — ось уже в центрі залі почалася програма і багатотисячна громада замовкає і приглядається.

По залі йдуть танковим хороводом баварські „шуплятлери". Миготять білі панчохи, кружляють широкі спідниці. Наповнена тисячами людей заля плеще.

А ось уже на сцені наш „Кобзар", сотня співаків і співачок в народних костюмах. Ось чути вже м'який голос солістки, що наповнює заслухану залю, і за мною хлоп'ячий голос пояснює комусь по-англійськи: „Дет'с май мам сінґс дер... Єс, ві ар юкрейнієнс..." Співають „Вечорниці" Ніщинського. І хор, і його диригент д-р Антін Рудницький збирають „браво".

А там вже знову на середині залі пішли у вирі танку молоді дівчата і хлопці із ансамблю СУМА під проводом М. Бойчука під звуки гуцульських „троїстих музик". Бравурний молоденький соліст закінчує „Чумаком", і під гучні оплески українці виходять із залі.

Далі йдуть виступи інших народів: молоді пастирі з Ізраїлю, філіппінські танцюристи в танці з бамбуковими жердками, англійці в танку з часів Кромвела. Народи, культури — кожна така відмінна, така окремішня — а все це складається на культуру великого американського народу.

Добре, що і нас не забракло. Бо як же приємно почути слова спікера після нашого виступу: „Ви бачили українців. Ось вам їх вклад у культуру Америки".

А пані біля нашого кіоску мають важку годину. Не лише ті, які пишуть писанки і яких роботі приглядається найбільше цікавих, але й всі інші, що „повнять службу" в кіоску і в нашій світлиці з кахлевою піччю. Треба відповісти на всі питання: „А звідки ваш знак, тризуб?". „Правда, що ви не „рашенс"? А яка між вами різниця?"

Але треба кинути ще бодай оком на кулінарну виставку - буфет на нижчому поверсі. Там пробуємо екзотичних смаколиків від албанської „баклави" аж до норвезького „кйоттакер мброд ог титтебар" (це ніяка друкарська помилка, а так воно справді називається). Але смакує не погано, зокрема, коли взяти до уваги що це — „зрази" з хлібом. Або що це таке „баравикай"? Та ж це звичайні гриби, боровики — лише політовськи. Була ще одна страва, називалася „крансекакейстенгер", але я вже не рискував.

В нашому кулінарному районі мале замішання: москалі показують „пірожкі", поляки „пєроґі", а ми „печені пироги"; у поляків бачимо „хрусьцікі", а в нас „хруст"; ми маємо „голубці", поляки „ґоломбкі". Але біда знає, хто в кого анектував? Одне певне: Ізраїль потягнув нам „книші". Але хай там уже буде: стільки сотень років їли мешканці теперішнього Ізраїлю наші книші на нашій землі, що немає дива, що забути не можуть.

Шкода, що так коротко тривав „Фолк фер", Міжнародний Фестиваль у Филаделфії, і добре, що нас там не забракло.

Наталена Королева

ВОЄННЕ ІНТЕРМЕЦЦО

(4)

Дрімаю майже з такою самою насолодою, як „Сокіл" і „Ворон", двоє санітарних псів, що блаженно розтяглися на підлозі. Вночі бо й вони брали участь в експедиції під лісок...

А „пєсєльнікі" виводять трагічно - бравурну мелодію:

Ой продала дівчинонька серце,
Та й купила козаку сідельце:
Сідельце за серце купила,
Вона ж його вірно любила!

І перед моїм сонним зором, у півмрії - півсні розмотується срібне мереживо степової баляди...

Всевладний на своїх розлеглих землях пан - магнат не може ані загрозами ані дарунками здобути серце сільської красуні. Вона вірно й безнадійно закохана в гарному юнакові, який любить іншу... Сурми кличуть козацтво в похід. Рветься й „він", та дарма! Не має бо він, сирота вбогий і наймит, ані коника вороного, ані зброї... Нічого не має. Тільки брови соболині та очі соколині!..

— А якби мав зброю і коня? — допитується та, „нелюба".

Хай же летить молодий орел! Хай сватає Смерть-Королівну! Ту, що панує і над найпановитішими!

І стала нелюба дівчина коханкою пана - магната. Не за сукні - адамашки, не за розкоші нещасні... Ні!

Сідельце за серце купила,
Вона ж його вірно любила...

Сплітаю мрії з піснею у півсні. А доктор з полковником свій клопіт мають...

Чую, як дисонансом вриваються в пісню і мрію слова:

— Якби вояки йшли до бою з думкою, що, мовляв, молоді, дужі, сильні на смерть чи каліцтво йдемо, як ви кажете, докторе, то якби до перемоги дійшло?

І дивно згучать на орнаментальному фоні ці російські слова в орієнтальній вимові татарина.

Тепло обгортає мене м'якою ковдрою. А думка плете-виплітає мереживо - орнаменти. Як на альгамбрських колонах... Раптом випливає перед очима Тріяна, севільське передмістя, де в хащах м'ясистих кактусів ховаються циганські житла... Бронзова рука молоденької циганки-ґітаніти подає мені кошик:

— Ніхто не має овочів гарніших. Бажаєш моїх фіґ?

Її голос звучить, як віолончеля. Вона пропонує свій скромний товар не втертою фразою, але піснею - імпровізацією...

А з-поза мого плеча виростає стара циганка, вся у зморщках. Росою виблискує на ній скляне намисто. Рідке, сиве волосся оздоблене червоними квітами.

Стара циганка не почуває себе старою. Надворі весна. Природа обновилась новою красою і радістю. Заквітчалася й стара циганка:

— Срібні маєш рученята білененьки, дівчино наша, хоч і не наша! — Дивиться на мене стара ворожка. — В далекий край несеш пожар свого серця! І сумно ж у серці твому! Голос смерти й до життя й до любови тебе покличе! Пізнаєш поклик, пізнаєш!...

Не бере монети, що простягаю їй:

— Ні, ні! Ми від своїх не беремо! А ти — наша, хоч і не нашої крови. Усім бо ти будеш чужа і скрізь знайдеш дім рідний..., як ми! Увесь бо світ — твій дім, як і нам... І багато чужих зватимуть тебе „сестрою"! Хай же Господь проводить тебе, доню!

Образ циганки зникає. І з дійсности згучить голос полковника - татарина:

— Інстинкт самозахорони? Докторе! Хіба інстинкт самозахорони провадив Тамерлана!?

Всміхаюсь крізь сон. Але не хочеться виходити з цього блаженного „ґвінфілду" — „стану поза межами життя й смерти", що його собі уявляли друїди.

А доктор бубонить м'яким басом, плете слова немов панчоху:

— Та ж інстинкт самозахорони у кожного вкладає думку: мене небезпека обмине!

— Здоровий інстинкт, докторе, знає один - єдиний імпульс: перемогти! — не уступається нащадок Тамерланів.

А в моєму півсні ще згучить пісня про дівчину, що сідельце за серце купила й послала коханого сватати — Смерть - Королівну...

Раптом думка заломилась. Як несподівано розбите скло. Голос бо „Королівни" непереможної озвався до тих, що добровільно чи з примусу служили їй: сурмили тривогу. Залишена в покинутій ґуральні горілка, може, не була випадок і зробила своє?.. Недосліджений розвідкою ворог мав можливість підійти чи обійти?

Енгалічев на бігу затягав ремінь портупеї. Пси зірвалися й мовчки метнулись до своїх місць. Доктор насунув папаху, обмацав, чи на місці окуляри, ключі, бінокль, записна книжечка...

З мене втома скотилася й хвилею винесла мене і з „ґвінфілду", і з пісень і з мрій.

Тіло немов розправило великі, міцні крила і стало легке - легке... На душі стало урочисто й ясно... Як колись, коли я молоденький дівчатком ішла уперше до Святого Причастя.

**

Перестрілка була коротка. Можливо, що то тільки ворожа розвідка наскочила на нас.

У нас було п'ять ранених і один убитий: доктор Талубуєв, що так вірив у свій інстинкт самозахорони...

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25
В Джерзі Сити і закордоном:	
На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Ярослав Падох

БУДІВНИЧІ СОЮЗУ

(Десять років союзової праці д-ра Василя Палідвора)

Перед самим Великоднем із святочними бажаннями принесла пошта повідомлення про уступлення зі секретарського посту одного з найкращих відділових секретарів, яких здобув УНСоюз за останнє десятиліття. Це, відомий широко поза своїм Стемфордом та Коннектикетом, секретар 350-го Відділу УНСоюзу, д-р Василь Палідвор, що перебираючись на постійне перебування до Ню Йорку сповіщав, що він був примушений віддати секретарський пост у інші, молодші, руки.

Д-р Василь Палідвор

З жалем покидаю секретарську працю . . .

„З жалем покидаю свою секретарську працю, яку я виконував понад дев'ять років" — це перші слова його листа. Які цінні слова. Скільки секретарів та інших відділових урядовців покидає в наші дні свої уряди з радістю, що позбулися труду й обов'язків. Скільки є таких, які в найбільшій потребі відмовляються прийняти на себе секретарський, чи інший обов'язок. А тут старша віком людина, яка майже десять років з повною посвятою трудилася для УНСоюзу, примушена скласти свій уряд, жаліє, що не зможе далі віддатися тій праці, яку вона від своїх найперших днів в Америці поставила на перше місце між своїми численними родинними й громадськими обов'язками. Як дуже потрібно нам таких урядовців, які б не лише доцінювали громадську працю, але її при цьому любили. Які б не тільки виконували свої громадські повинності, але й знаходили в них внутрішнє вдоволення. Бо тільки такі народні працівники можуть добитися великих особистих і громадських успіхів.

Вояк, суддя й союзовець

З д-ром Василем Палідвором знайома велика союзова громада не від сьогодні. Від самих початків своєї секретарської праці його ім'я часто появлялося на сторінках присвячених УНСоюзові та його здобуткам. Його Братство ім. св. Арх. Михаїла в Стемфорді щороку здобувало нових членів й прикладно відгукалося на всі заклики з централі. Зокрема успішними в членських кампаніях були роки 1951, 1957 і останній 1959. В листопаді 1957 р. д-р Палідвор був одним із місячних чемпіонів разом із все-союзним переможцем Богданом Зоричем з Торонта. А згодом після закінчення тогорічної кампанії його ім'я й світлина знайшлися на почесній таблиці союзових діячів. Те саме повторилося також минулого року: д-р Палідвор знову знайшовся на ювілейному таблью найбільше заслужених учасників кампанії.

Д-р Палідвор народився в селі Завалє, теребовельського повіту, де його батько був головою читальні „Просвіти". Поранений в часі першої світової війни, він попав в російський полон, з якого вийшов у час відбудови української державности і став на її службу, як вояк. Згодом став суддею в Рожнітові, звідки за його громадську працю перенесено на польський захід. Після розвалу Польщі вернувся до Галичини й став президентом окружного суду в Станиславові. Переїхавши до цього краю, він став наново на громадську службу, зокрема присвятившись праці для нашої найстаршої й найбільшої іміграційної установи, УНСоюзу. Бувши делегатом на останніх конвенціях УНСоюзу д-р Палідвор досяг почести бути заступником предсідника останньої конвенції в 1958 р.

В молоді будучність УНСоюзу

У згаданім листі, в якому д-р Палідвор повідомляє про передання посту секретаря 350-го Відділу в інші руки, він згадує свій майже десятилітній шлях твердого секретарського обов'язку. Окремі слова листа, які варто всім нам запам'ятати, він присвячує своїй праці для побільшення Відділу, а зокрема для приєднання для нього нашої молоді. Ось вони: „За час моєї праці я докладав усіх старань, щоб скріпити Відділ внутрі та розбудувати його новими членами молодечого департаменту, бо ж вони, наша союзова молодь, має в більшій части заповнити прогалину, яка постає в наслідок відходу старших членів. Мені пощастило значно скріпити молодечий департамент, бо перебираючи працю секретаря з днем 1 січня 1951, я застав у відділі 7 молодечих членів, а тепер відходячи залишив їх 47."

Додаймо до цих важливих своїм прикладом слів ще те, що крім 40 молодечих членів д-р Палідвор здобув для свого Відділу за той час ще 70 дорослих членів, разом 112 членів, що для місцевої невеликої громади, не є така вже мала сума.

Не для окремої слави цього заслуженого союзовця й секретаря написані ці слова. І не для подяки за його десятилітній труд на найбільш трудним а водночас найважливішім пості нашої громадської праці. Ці слова призначені для всього нашого громадянства, а зокрема для нашої великої союзової громади. Щоб вона знала, на якій твердій основі спирається наша громадська будова в цім краю та щоб брала собі приклад з цих справжніх будівничих УНСоюзу і всієї нашої громади в цім краю. В цім її будучність.

ВАСИЛЬ ГОЛОВКА

(Посмертна згадка)

Саме під Великдень проминуло 40 днів від смерти Василя Головки, який помер вночі з 1. на 2. березня в Едмонтоні, по довгій і важкій недузі, прийнявши Святі Тайни. І знову не стало в живих активної, працьовитої і підприємчивої людини, яка була одною з тих численних діячів, що в роках 1918—1939 своєю кровю і наполегливою працею клали основи під розбудову державно - політичного і господарсько - економічного життя західньої вітки українського народу аж до повної окупації всіх українських земель большевиками в 1939 р. З кожним роком меншають ряди тих активних працівників, які, опинившися в розсіянні, не склали рук і неждали ні від кого допомоги, але своєю працею розбудовували далі життя українських спільнот, серед яких довелось їм проживати.

Василь Головка

Одним з таких був Василь Головко, який побачив світ у вересні 1900 р. в підльвівському селі Стöронятині, звідкіля переїхав з батьками до недалекого княжого міста Львова ще малим хлопцем на постійний побут. У Львові закінчив народну, середню і високу освіту і з тією столицею України тісно пов'язані найкращі молоді літа і праці та спогади його товаришів праці, приятелів і знайомих. Як 17-річний юнак опинився всосени 1917 р. в австрійській армії, де закінчив як однорічний новобранець старшинську школу і напередодні подій 1. листопада 1918 р. опинився у Львові. Тому був одним з тих нечисленних українських старшин, які від першого дня брали найактивнішу участь під час польсько - української війни. А тому, що був дитиною города Льва і знав прегарно кожну п'ядь землі цьоговеликого і дорогого кожному з нас міста і, що найважніше знав до всіх нюансів психіку підступного ворога, то й не диво, що Начальна Команда використала знання молодого хорунжого, яке цінувалось тоді на вагу золота. Ввесь час боїв за Львів В. Головка приймав найактивнішу участь, виконуючи доручення Начальної Команди як старшина для окремих доручень і приймаючи активну участь в боях на найбільше загрожених відтинках бойового фронту, зокрема на цитаделі.

Коли з доручення Начальної Команди довелося покинути Львів, В. Головка пройшов опісля в рядах УГА всі світлі і трагічні її моменти. По бравурному проломі під Чортковом приймав ще участь у сестримному наступі УГА на ворога, який, не зважаючи на своє найповніше вивінування тоді модерною зброєю і свіжими дивізіями під проводом ген. Галлера, панічно втікав на захід. Якби не катастрофальна недостача стрілива політично - стратегічні події прийняли б тоді інший хід, але не так сталося як бажалося. Згодом В. Головка як полонений прожив усі страхіття у відомому таборі для полонених УГА в Тухолі, де перебув плямистий тиф і просто чудом вирвався з обіймів смерти, завдяки своїй старшій сестрі Нусі.

Вернувшися в 1920 р. до Львова, В. Головка взявся до науки, склав іспит зрілости і повних три роки приймав активну участь у боротьбі з польським окупантом як студент українського тайного університету за право вчитися в своїй „Альма Матер". Коли ж тайний університет ліквідовано, В. Головка закінчив академію закордонної торгівлі у Львові і почав працювати в Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові. Спершу довелося йому працювати в сільсько - господарських, пізніше в кредитових кооперативах та Українбанках аж до приходу большевиків до Львова 22. вересня 1939 р. Був одним з найкращих кооперативних ревізорів, які допомогали творити нове життя на західньо - українських землях під час польської окупації.

З приходом большевиків до Львова, В. Головка перейшов на працю до однієї з кооперативних централь на Львівську область. Переживши щасливо першу большевицьку окупацію попав уже при кінці жовтня 1941 р. до відомої в'язниці при вул. Лонцького з приходом нового німецького окупанта. Якщо тоді пощастило йому виртатись з тієї важкої в'язниці восени 1942 р., то це вперщу чергу заслуга невтомної його Дружини Олі, яка своїми наполегливими інтервенціями при допомозі адв. М. Волошина і сердечного приятеля Покійного Миколи Дужого врятувала свого чоловіка з певних обіймів смерти. По виході з в'язниці В. Головка працював у Нар. Торговлі аж до липня 1944, коли разом з працівниками НТ виїхав на Лемківщину, а звідтіля до Німеччини, звідкіля переїхав у 1948 р. до Канади.

Поселившись в Едмонтоні, зорганізував тут щадничо-кредитову кооперативу „Поступ" при УНО та присвятив усі свої сили, щоб створити свій власний варстат праці і на старості літ не тинятись в наймах у чужих і запевнити кращу долю своїй родині: дружині і двом синам юнакові Юркові та маленькому ще Славчикові та виховати їх на свідомих і вірних синів Української Католицької Церкви й української нації. Але не судилось. Саме в розгарі праці і зусиль невблагана смерть поклала край всім його зусиллям створити свій власний варстат праці.

У п'ятницю 4. березня українське громадянство заповнило вщерть церкву св. Юрія, де за душу Покійного відслужили Панахиду чотири панотці: парох церкви св. Юрія В. Тарнавський і співслужителі: оо. П. Смик, В. Стефанів і Ю. Ковальський. Під час Панахиди співав хор під керівництвом проф. Р. Солтикевича. В суботу 5. березня оо. В. Тарнавський і д-р Є. Камінський відслужили заупокійні Богослуження: Парастас, св. Літургію і Панахиду при великій участі знайомих, приятелів і найближчої Родини. Над домовиною виголосив надгробну проповідь о. парох В. Тарнавський, після чого тлінні останки бл. п. Василя Головки спочили на українському цвинтарі св. Михайла в Едмонтоні. Хай же земля буде Покійному легкою. В. Й. П.

М. Х.

Ніксон веде перед у правиборах в Індіяні

Індіянополіс, Індіяна. — У правиборах в цьому стейті беруть участь республіканський кандидат віце-президент Ричард М. Ніксон і демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді. Хоч вони проти себе не виступають, бо на кожного голосують його партійні прихильники, то все таки ці правибори вважають за змагання в популярності між можливими двома кандидатами на президента в цьому році. На основі неповних вислідів виходить, що Ніксон веде перед, зі 1,635 виборчих округів він дістав 165,203 голоси, а Кеннеді — 138,837 голосів. Для порівняння треба додати, що в 1956 році президент Айзенгавер в тому стейті у правиборах дістав був 351,913 голосів з усіх 4,261 району, а сенатор Кіфовер тоді ж — 242,842. Індіяна є ніби республіканським стейтом, але не дуже то певним, і тому там могли б бути несподіванки.

Внаслідок соняшних плям порушена була радіова комунікація з Европою і Далеким Сходом

Ню Йорк. — Представник Радіової Корпорації Америки повідомив, що при кінці минулого тижня плями на сонці спричинили були те, що не було радіової комунікації між ЗДА і Далеким Сходом в Азії. Це були найбільші соняшні плями на сонці в останніх роках, і вони найдовше тривали. Телефонічна компанія в Ню Йорку повідомила, що ці плями на сонці не перервали комунікації на американському континенті, але зв'язки з Европою в більшості були зірвані. Фахівці стверджують, що соняшні плями звичайно появляються в цьому весняному часі, але радіові й телефонічні забурення звичайно не тривають так довго, як це було цього року, коли вони існували майже два дні.

72-річна прабаба Е. Л. Арбоґаст вибрана як Американська Мати 1960

Ню Йорк. — Окремі жюрі, складане з американських матерів, 3-го травня вибрало з групи американських матерей з усіх стейтів, Дистрикту Колумбія і Порто Ріко, 72-річну прабабуню з Лос Анджелес, Каліфорнія, Емералд Лусі Арбоґаст на Американську Матір 1960 року. Пані Арбоґаст має 6 дітей, 10 внуків і 4 правнуків. Два її сини і три доньки навчалися в коледжі і здобули успіхи в різних ділянках. Інший її син, який тепер має 35 років, і який як дитина був довший час недорозвинений, живе нормальним життям із своєю матір'ю після того, як він перейшов окремий вишкіл. Пані Арбоґаст знайшла час на організацію двох товариств з яких одне опікується надзвичайно здібними дітьми, а інше тими, що сповільнено розвиваються. В п'ятницю 6-го травня пані Арбоґаст шануватимуть окремим прийняттям в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку.

Гувер хвалить Хлоп'ячі Клюби Америки

Ню Йорк. — Колишній президент Герберт Гувер промовляв на відкритті 54-ої річної конвенції Хлоп'ячих Клюбів Америки і хвалив цю організацію, бо вона є одною — „з найбільших інституцій в цій країні, які виховують характери". Гувер промовляв з приводу положення наріжного каменя під будову нового дому, де має міститися головна управа ХКА. Гувер казав, що будова будинку гол. управи свідчить про те, що ця організація робить „милевий крок" в напрямі до свого поширення. Новий будинок буде імені Герберта Гувера, який є головою ради директорів ХКА впродовж 25-ох років. Цей будинок має бути готовий ще цього літа. В конвенції бере участь 1,000 провідників молоді, які репрезентують 5550 хлоп'ячих клюбів по цілій країні. Конвенція триватиме до четверга 5-го травня, коли відбудеться головне прийняття, де промову виголосить колишній президент Гаррі С. Труман.

Відзначення Ювілею проф Василя Безкоровайного в Боффало

Учні вшановують професора Вас. Безкоровайного

3-го квітня відбувся в нас фортепуяновий попис учениць п. Теодосії Депутат. Вечір пройшов гарно в залі історичного музею на Делевар-Нотінгам вул. Хоч погода не дописала, зібралося коло 200 осіб, з яких майже половина — були американці.

Першу частину вечора, присвячену вшануванні 60-ліття композиторської праці і 80-ліття життя проф. Василя Безкоровайного, відкрили привітом Ювілятові в українській і англійській мовах, який виголосила найстарша учениця Аристида Борачок. Щирий привіт її та спонтанні оплески публіки зворушили мистця до сліз. Цю частину вечора виповнили 10 його творів, що їх відіграли наші діти та інших народностей, а закінчило її вручення Ювілятові двох китиць квітів. Одну китицю піднесла учениця-українка, другу — американка.

В програму другої частини попису ввійшли твори клясичної музики.

Виступ завершено подякою вчительці за її невтомну працю та врученням їй квітів і дарунку. На прохання дітей зфотографовано їх спільно з Ювілятом та вчителькою.

Слід підкреслити, що пані Депутат, яка підготовила до виступу 19 учениць, вложила багато праці і музичного знання в молоді душі. Твори були вміло підготовані, добре розучені і мило вражали слухачів, викликуючи рясні оплески. Гадаю, що вчительці ннaлежиться признання і за те, що учні - чужинці грали твори наших композиторів, як проф. Безкоровайного, Косенка та Леонтовича. Залишається побажати вчительці багато здоров'я та сили для дальшої праці, а учням витривалости і успіхів у науці.

Присутня

Рідним, Приятелям, Землякам з Угнова й Угнівщини та Знайомим подаємо болюче сумну вістку, що наш Невіджалуваний

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ТЕСТЬ, ДІДУНЬО й КУЗИН,

бл. п. МИКОЛА БІЛИК

прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність у своєму домі в Асторії, Л. Ай, у вівторок, 3-го травня 1960 року, в год. 6:00 ранку, на 75-му році трудолюбивого життя.

Покійний походив із Угнова, равського повіту, Західня Україна, а до ЗДА прибув 1923 р.

ПАНАХИДИ за спокій Його Праведної Душі будуть відслужені в СЕРЕДУ, 4-го та в ЧЕТВЕР, 5-го ТРАВНЯ 1960 року, кожного разу в год. 8:00 вечора, в похоронному домі Квін, при Broadway і 36th Street, Astoria, L. I., N. Y.

ПОХОРОН відбудеться у П'ЯТНИЦЮ, 6-го ТРАВНЯ 1960 р., в год. 9:00 ранку, з того ж похоронного дому до української греко-кат. церкви Воздвиження Чесного Хреста, 37-09 31st Avenue в Асторії, Л. Ай., а звідси, після Служби Божої на цвинтар св. Миколая в Асторії.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

Безмірним горем прибиті:

КАТЕРИНА — дружина
МАРІЯ й ЄВА — доньки
Микола РИВАК й Яків ГАВРИЛКО — зяті
БОРИС і РОМАН — внуки
о. Василь ГУМОВСЬКИЙ з Родиною

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

„Піонер V" захитує основи теорії про причини магнетичних бур

Вашингтон. — Професор шикагоського університету д-р Джан А. Сімпсон заявив, що американський сателіт „Піонер V" прислав такі дані про космічне проміння, які захитують дотеперішні основи теорії про причини магнетичних бур, які панували в науці від 50 років, і які навчали, що магнетичні забурення є спричинювані електричними струмами коло або в самій атмосфері Землі. „Піонер V" відкрив, що в космічних просторах існує велике магнетичне поле, вісь якого не має жадного відношення до Сонця. „Піонер V" відкрив також, що у віддалі 33,500 миль від рівника знаходиться електричний струм із силою 5,000,000 амперів. Науковці захоплюються цими даними американського сателіта Сонця, бо досі ще ніхто не міг подати відомостей із віддалі 5 мільйонів від Землі.

Секретар оборони Ґейтс вирішує спірні оборонні проблеми

Вашингтон. — Генсон В. Болдвін пише до щоденника „Н. Й. Таймс", що секретар оборони Томас С. Ґейтс причинився до того, що об'єднані шефи штабів працюють тепер в повній гармонії, бо цивільний секретар оборони буває присутній на їхніх засіданнях і помагає вирішувати спірні між окремими родами зброї справи. Ґейтс ще в грудні заповів, що братиме чинну участь в засіданнях шефів штабу і досі дотримує свою обіцянку. Це саме могли робити і попередні секретарі оборони, але вони не користали з своїх прав. Голова комісії збройних сил в Палаті Репрезентантів конґресмен - демократ Карл Винсон заявив у розмові з Ґейтсом, що він „скріпить систему шефів штабу", і послабив вимогу тих, які вимагають створення одного шефа штабу. Конґресмен Винсон казав, що Ґейтс „скріпив конституційні засади цивільної контролі над військовиками".

Латинські американські держави за збільшення інвестицій з Америки й Европи

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Бразилійські урядовці конферували з мехіканським амбасадором Вінсентом Санчезом Ґабітом, який є головою дев'ятичленного комітету, що має вивчати програму прискішеного економічного розвитку Латинської Америки. Всі латинські американські країни мають виготовити технічні арґументи на те, щоб ЗДА зобов'язалися підпомагати своїми інвестиціями держави Південної Америки. Одночасно мають звернутися і до европейських країн за фінансовою допомогою. Комітет, очолюваний амбасадором Ґабітом, має зібратися на наради 8-го червня у Вашинґтоні. Всі 9 держав мають зорганізувати свої крайові комітети. До тих держав належать: Бразилія, Мехіко, Чіле, Коста Ріка, Куба, Перу, Венесуеля, Арґентина і ЗДА. Справу скріплення економіки патинських держав порушували під час побуту президента Айзенгавера в Бразилії та інших сусідніх державах.

Міні проти того, щоб релігія кандидата була виборчою проблемою

Вашинґтон. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні вмістив редакційну статтю з своїм підписом в місячному органі цієї організації „Амерікен Федераціоніст", в якій заявляє, що добрий член професійної робітничої організації не буде вважати релігію кандидата за перешкоду до вибору його на якенебудь становище. „Немає місця в робітничому русі на те, щоб кандидата розцінювати на основі релігії, раси або національного походження. Ми не вибираємо провідників на основі таких фальшивих засад", — пише Міні, бо „для нас релігія є справою особистого сумління і не є ніякою умовою чи перешкодою до здобуття якогось становища.

Айзенгавер закликає республіканців підтримати його вето в потребі

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер запросив 16 республіканських сенаторів на сніданок до Білого Дому і на прощання натякнув їм, що 34 сенатори, це одна третя і один з числа 100 сенаторів, які можуть підтримати його вето, як цього буде треба. Цим президент натякнув, що він збирається не підписати тих проєктів, які демократична більшість прийме в Конґресі. Президент сказав на сходах Білого Дому до сенатора Еверетта МекКіллі Дірксена: „Пам'ятайте, одна третя і один, — це гасло, це те, чого я потребую". Сенатор Дірксен відмовився пояснювати журналістам, що мав Президент на думці; але, знаючи працю Конґресу, можна легко догадатися, що Президент мусітиме ставити вето проти збільшення видатків, які може ухвалити Конґрес.

КАТАЛОГ книжок Книгарні „Свободи"
83 GRAND STREET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками або поштовими переказами.

ПРОСИМО ПЕРЕХОВУВАТИ НАШ КАТАЛОГ.

(1)

Альбом Українських Січових Стрільців, опр.	$8.75
Андерсен Г. К.: Попелюшка, ілюстр казка	0.50
Андрієнко О.: В пошуках правди	0.70
Андрусишин-Крет: Українсько-Англійський Словник	12.00
Бабай: Вірші іронічні, сатиричні і комічні	1.00
Бабій О.: Повстанці — поема	1.75
Бандурак В.: Козацька дитина, опов. з козацької був.	0.50
Барка В.: Рай — роман ст. 310	3.00
Бендер В.: Марш молодости. Пригоди одної сотні І-ої Дивізії УНА	1.60
Бербенець М.: Зруйноване гніздо (історична драма на 5 дій)	0.40
Білецька Т.: Бабунині казки для дітей кожного віку, бр.	1.50
в оправі	2.00
Боднарчук І.: Кладка — дитячі новельки	0.75
Борецький М.: Любіть Україну — альбом, опр.	12.50
Броди — Збірник статтей і нарисів	1.50
Бураківець Ю.: Виноградник — поезії	3.00
Вайда М.: Великий Пробудитель Закарпаття	0.60
Верховинець М.: Ідеш, брате мій. Думки і враження.	0.75
Верфель Франц: Пісня про Бернадету	4.00
Вітрового батька торба, укр. нар. казка	1.50
Винницька І.: Музика	1.50
Височенко А.: СССР без маски — нариси	1.50
Витанович І.: Кость Паньківський, ідеаліст гром. праці...	1.00
Витвицький В.: Михайло Гайворонський бр. 3.00, опр.	3.50
В рядах УПА — збірка споминів. Бр. 2.75 опр.	3.50
Вусатий Ст.: Еміграція в поході — гуморески	1.50
Вузол Г.: В обіймах давуна відбиток минулої дійсности	0.80
Сім літ визвольних змагань	0.70
Галан А.: Володар страх (п'єса)	0.40
Галан А.: Будні совєтського журналіста	1.50
Гоголь М.: Твори. Том І і ІІ опр.	3.75
Голоскевич Г.: Правописний словник опр.	4.50
Грищенко О.: Україна моїх блакитних днів	2.20
Гуменна Д.: Вічні вогні Альберти	2.00
Гуменна Д.: Діти Чумацького Шляху	2.50
Хрещатий Яр — роман-хроніка	4.50
Багато неба, нариси	2.50
Мана — повість	1.50
Велике Цабе, повість	2.50
Епізод з життя Европи критської	2.50
Горняткевич Д.: Українські мистці в автобіографіях	1.75
Грановський-Неприцький О.: Гимни сонця — поезії	2.00
Грінченко Б.: Олеся — оповідання	0.30
Грицак П.: Галицько-Волинська держава опр. 3.30	2.50
Данько М.: СССР в'язниця народів — наук. розвідка	0.50
Державин В.: Антологія української поезії	3.50
Дерев'яні церкви в Україні	1.00
Діброва О. Г.: Гами далечини — поезії	1.00
Подорож у світ	1.00
Діма: Мить — збірка поезій	0.50
Пересаджені квіти	0.50
Дончук З.: Гнат Кіндратович	1.50
Чорні Дні	0.75
Через річку	0.75
Донцов Д.: Підстави нашої політики	2.25
Дорошенко В.: Великий Каменяр — життя і заслуги І. Франка, ст. 64.	0.50
Великий Митрополит — пам'яті Митрополита А. Шептицького	0.75
Дудко Ф.: Війна, роман	1.00
Чорторий, оповідання	1.00
Великий Гетьман, іст. оповідання	1.50
Дівчата очайдушних днів, оповідання	1.50
Ерем І.: Работяги	0.75
Шматко	0.25
Жарський Ед.: Руханка — гри — забави. Нарис програми фізичного виховання	1.00
Журба Г.: Далекий світ — розповідь автобіографічна	4.00
Завадович Р.: Кобзарева гостина	0.50
Богута Багатир	1.00
Сойка-штукарка	1.00
Завзятий І.: Блудний син — 2 томи	2.00
Загачевський Є.: Спогади фронтовика (Одисея сірого „коляборанта")	
Зайцев П.: Життя Тараса Шевченка бр. 5.00 опр.	5.50
Заклинський М.: Хмельницький як полководець	0.25
Запорожець А.: Большевизм — життя в СССР	0.50
Запорожець О.: Обізналися — комедія на 3 дії	0.40
Запорожець-Девлад О.: Гарбузова містерія — гум. пов.	1.50
Записки Наук. Т-ва ім. Шевченка, том 166: Збірник на пошану сторіччя народин І. Франка	2.50
Західна Україна під большевиками (IX. 1939-VI. 1941). Збірник за редакцією Мілени Рудницької	3.80
Збірка українських новель	3.50
Збірник літ. газети бр. 3.25 опр.	4.25
Звичайна О.: Селянська санаторія	1.65
Оглянувшись назад, оповідання	1.50
Зуєвський О.: Золоті ворота (поетичні твори)	0.45
Жарський Е.: Природа України — підручник для шкіл українознавства	2.50
Історія Русів	4.00
Качуровський І.: Еміграційна лихоманка — комедія на 3 дії	0.40
Качуровський І.: Залізний куркуль	0.90
Качуровський І.: В далекій гавані — поезії	1.00
Качуровський І.: Новеля як жанр наук.-попул. довідка	0,40

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва ім. Б. Хмельницького, Від 158, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 7 травня 1960 р., в год. 7-ій веч. в залі УНДому, при 216-218 Grand St. Проситься привести нових кандидатів у члени Т-ва і УНС. — Ю. Павчак, предс.; П. Дубовецький, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, відбудуться в неділю, 8-го травня 1960 р. в домі Горожан, 847 N Franklin St., в год. 1-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є деякі справи до полагодження. Пригадується також, що залеглість із вкладками наражає члена на суспендування. — І. Дуда предс.; В. Хромяк, рек. секр.; С. Филик, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра й Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю, 8-о травня 1960 р., зараз по співаній Службі Божій в парафіяльній залі — 2280 W. 7th. — М. Молеський, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секретар.

ВІЛКС-БЕРІ, Па. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 8-го травня 1960 р., в парохіяльній залі, по другій Службі Божій. Присутність всіх членів конечна, з огляду на важливість деяких справ. — Управа.

Посмертні Згадки

Василь ҐАХ, член Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94 УНСоюзу в Гемтремку, Миш., помер дня 8-го березня 1960 р., проживши 66 років. Покійний народився 1893 р., в селі Острині, пов. Товмач, Зах. Україна. Полишив у смутку — дружину Теодосію, 3 синів: інж. Тараса, інж. Євгена та д-ра-дентиста Лева, доньку учительку Оксану та 9 внуків. Похорон відбувся 10-го березня 1960 р., з пох. заведення, на цвинтар White Chapel, Romulus, Mich., при участи Родини та Знайомих. — Вічна Йому Пам'ять!
В. Крушельницький, секр.

Іван МАТКОВСЬКИЙ, довголітній член Б-ва св. Василія, Відд. 339 УНСоюзу у Филаделфії, Па., помер, по короткій і важкій недузі, дня 18-го березня 1960 р., на 80-му році свого трудолюбивого життя. Покійний народився 1880 року, в селі Плава-Вадрусівка, Стрийського повіту, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1909 року. Полишив у смутку доньку Анну, зам. Романинець, сина Миколу, 13 внуків та 11 правнуків. Похорон відбувся 22-го березня, з власного дому до української греко-кат. катедри у Филаделфії, а опісля на цвинтар на Факс-Чейсі. — В. Й. П.!
С. Лупацій, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
СТЕПАНІЮ МАКАР,
доньку Мих., зам. Слівінська, з села Верегів, Самбірського повіту, Зах. Україна. Вістки про дану особу прошу слати на адресу:
М. ЧУХРАЙ
2945 W. 12th Street
Cleveland 13, Ohio

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, ч. 448. В селі тубільців.

Тарзан дбайливо шукав і над ранком знайшов село тубільців. Тут, можливо, він зможе знайти відповідь про зникнення Бетті.

Але ворожий вартовий, чекав в своєму таємному схованці...

Він вискочив із таким криком, що аж кров зсідалася, коли мавполюд пройшов!